Vertrouwen

Eind februari werd in Anaheim (VS) de jaarlijkse GFSI-conferentie gehouden. Naast fraude stonden op de agenda: voedselveiligheidsincidenten, integriteit van de keten, toekomstige uitdagingen en meer samenwerken met overheden. De titel van de conferentie was dan ook 'One World One Safe Food Supply'.
Door de GFSI was ik uitgenodigd om deel te nemen aan een paneldiscussie over de rol van overheden in private systemen, zoals certificatie. Daar werd nog eens duidelijk bevestigd dat Nederland op dit punt als gidsland wordt beschouwd.

Geen volledig uitgewerkt systeem

Toch hebben we zelfs in Nederland nog geen volledig uitgewerkt systeem tussen overheidstoezicht en private certificatie. De oorzaak moeten we zoeken in het woord 'vertrouwen': vertrouwen van de overheid in de private systemen, vertrouwen van de industrie in een robuust toezicht en vertrouwen van andere landen in goed toezicht in Nederland. En niet in de laatste plaats natuurlijk het vertrouwen van de consument in ons dagelijkse voedsel.

NVWA organiseert vertrouwen

In lijn met de Taskforce Voedselvertrouwen gaat de NVWA dit vertrouwen wel organiseren. Als toezichthouder hebben we goed zicht op de sterke en zwakke kanten van private systemen. Criteria voor acceptatie van private systemen zullen worden aangescherpt. Voor systemen op nationaal niveau (zoals in de horeca) bestaan deze al en op mondiaal niveau zullen deze via de GFSI moeten worden geïmplementeerd. Afgelopen jaren heeft de NVWA al geadviseerd over hoe het systeem van certificatie kan worden verbeterd. Belangrijkste punt

Foto: Hans Beuger

daarbij is dat niet-presterende bedrijven direct uit het systeem worden gezet. Hun certificaat zal (voorlopig) worden ingetrokken. Verder moeten schema-eigenaren, ondanks de huidige integriteitsprogramma's in hun schema's, meer tanden ontwikkelen om certificatie als geheel op een hoger plan te tillen.

Vertrouwen op certificaten

De NVWA zal dit jaar met enkele grote bedrijven nagaan of het toezicht kan vertrouwen op de private certificatie. We zullen in die bedrijven de audits niet langer zelf uitvoeren. Met deze ervaringen zullen we een solide methode ontwikkelen die in 2015 in meer bedrijven kan worden toegepast. Recent bereikte de NVWA met BRC in Londen overeenstemming over het gebruiken van de informatie uit de auditrapporten. BRC stelt deze informatie beschikbaar indien bedrijven daar zelf toestemming voor hebben gegeven. BRC zal binnenkort alle bedrijven benaderen met het verzoek om daaraan mee te werken. De NVWA wil bedrijven die structureel niet aan de wet voldoen – en dus ook niet aan de standaard van certificatie – hard gaan aanpakken. Deze informatie zal de NVWA ook terugkoppelen aan de schema-eigenaren. Hiervoor moet nog wel een juridische basis worden gevormd.

Internationaal uitrollen

Overheden van andere landen aarzelen nu vooral vanwege het ontbreken van een constante, betrouwbare borging op de certificatie. De NVWA hecht er dan ook belang aan dat de bevindingen en het beleid in Nederland internationaal verder bekend worden. Wij zijn daarom actief gestart om onze visie te delen met Europese handhavers, de CEO's van de bevoegde autoriteiten en de Europese Commissie. Ook buiten Europa is veel belangstelling voor de Nederlandse aanpak. De Verenigde Staten en Canada starten met een project waarbij de NVWA is uitgenodigd om de kennis te delen, maar ook landen als China en Japan zijn volop bezig hun systeem van toezicht te herzien en hebben ons om advies gevraagd.

Te ver voorop lopen

Het risico bestaat dat Nederland te ver voor de troepen uitloopt en dat exportlanden vraagtekens gaan stellen bij de betrouwbaarheid van het overheidstoezicht. Dat betekent dat we steeds de verantwoordelijkheden tussen verschillende partijen moeten blijven onderstrepen. De NVWA zal daarom zelf altijd een oordeel moeten hebben over de prestaties van bedrijven en private systemen. Van blind vertrouwen zal geen sprake zijn. Om met de slotconclusie van de paneldiscussie in Anaheim te eindigen: *"While third party certification will never substitute for enforcement it can certainly help to manage risk effectively"*.

▪ HANS BEUGER ▪
H. Beuger is coördinerend specialistisch inspecteur bij de NVWA, hans.beuger@vwa.nl